

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 17ης Ιουλίου 2008*

Στην υπόθεση C-521/06 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που ασκήθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2006,

Αθηναϊκή Τεχνική ΑΕ, με έδρα την Αθήνα (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη από τον Σ. Παππά, δικηγόρο,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

η **Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη από τον Δ. Τριανταφύλλου, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής πρωτοδικως,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

η **Athens Resort Casino ΑΕ Συμμετοχών**, με έδρα το Μαρούσι (Ελλάδα), εκπροσωπούμενη από τους F. Carlin, barrister, και N. Κορογιαννάκη, δικηγόρο,

παρεμβαίνουσα πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, Γ. Αρέστη, R. Silva de Lapuerta, J. Malenovský (εισηγητή) και T. von Danwitz, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot
γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 3ης Απριλίου 2008,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Αθηναϊκή Τεχνική ΑΕ (στο εξής: Αθηναϊκή Τεχνική) ζητεί να αναιρεθεί η διάταξη του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 26ης Σεπτεμβρίου 2006, T-94/05, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής (στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη), με την οποία το Πρωτοδικείο απέρριψε ως απαράδεκτη την προσφυγή της Αθηναϊκής Τεχνικής με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 2ας Ιουνίου 2004 να θέσει στο αρχείο την καταγγελία της περί χορηγήσεως κρατικής ενισχύσεως από την Ελληνική Δημοκρατία προς την κοινοπραξία Hyatt Regency στο πλαίσιο δημόσιας συμβάσεως με αντικείμενο την παραχώρηση του 49 % του κεφαλαίου του καζίνο Mont Parnès, αποφάσεως της οποίας η προσφεύγουσα έλαβε γνώση με έγγραφο της 2ας Δεκεμβρίου 2004 (στο εξής: επίμαχο έγγραφο).

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, ΕΚ:

«Ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την κοινή αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν η παρούσα συνθήκη ορίζει άλλως.»

3 Το άρθρο 88, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, ΕΚ ορίζει:

«Αν η Επιτροπή διαπιστώσει, αφού τάξει προηγουμένως στους ενδιαφερόμενους προθεσμία για να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, ότι ενίσχυση που χορηγείται από ένα κράτος ή με κρατικούς πόρους δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά κατά το άρθρο 87 [ή] ότι η ενίσχυση αυτή εφαρμόζεται καταχρηστικώς, αποφασίζει ότι το εν λόγω κράτος οφείλει να την καταργήσει ή να την τροποποιήσει εντός προθεσμίας που η ίδια καθορίζει.»

4 Το άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ έχει ως εξής:

«Η Επιτροπή ενημερώνεται εγκαίρως περί των σχεδίων που αποβλέπουν να θεσπίσουν ή να τροποποιήσουν τις ενισχύσεις, ώστε να δύναται να υποβάλει τις παρατηρήσεις της. Αν κρίνει ότι σχέδιο ενισχύσεως δεν συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, κατά το άρθρο 87, κινεί αμελλητί τη διαδικασία που προβλέπεται από την προηγούμενη παράγραφο. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δεν δύναται να εφαρμόσει τα σχεδιαζόμενα μέτρα πριν η Επιτροπή καταλήξει σε τελική απόφαση.»

5 Όπως προκύπτει από τη δεύτερη αιτιολογική σκέψη, ο κανονισμός (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [88] της Συνθήκης ΕΚ (ΕΕ L 83, σ. 1), κωδικοποιεί και θεμελιώνει την πρακτική της Επιτροπής, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, όσον αφορά την εξέταση των κρατικών ενισχύσεων.

6 Στο κεφάλαιο II του κανονισμού αυτού, με τίτλο «Διαδικασία σχετικά με τις κοινοποιούμενες ενισχύσεις», το άρθρο 4 ορίζει:

«1. Η Επιτροπή εξετάζει την κοινοποίηση μόλις τη λάβει. Με την επιφύλαξη του άρθρου 8, η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 ή 4.

2. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δεν αποτελεί ενίσχυση, σημειώνει τη διαπίστωση αυτή με σχετική απόφαση.

3. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο, ενώ εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου [87], παράγραφος 1, της συνθήκης, δεν δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, το κηρύσσει συμβιβάσιμο με την κοινή αγορά (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων”). Στην απόφαση αυτή, αναφέρεται η συγκεκριμένη εξαίρεση της συνθήκης που εφαρμόστηκε.

4. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώσει, μετά από προκαταρκτική εξέταση, ότι το κοινοποιηθέν μέτρο δημιουργεί αμφιβολίες κατά πόσον συμβιβάζεται με την κοινή αγορά, αποφασίζει να κινήσει τη διαδικασία σύμφωνα με το άρθρο [88], παράγραφος 2, της συνθήκης (εφεξής αποκαλούμενη “απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας”).

[...]»

7 Το άρθρο 7 του κανονισμού 659/1999 ορίζει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή αποφασίζει την περάτωση της επίσημης διαδικασίας έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ.

8 Το κεφάλαιο III του εν λόγω κανονισμού διέπει τη σχετική με παράνομες κρατικές ενισχύσεις διαδικασία.

9 Το άρθρο 10, παράγραφος 1, του κεφαλαίου αυτού έχει ως εξής:

«Εφόσον η Επιτροπή έχει στην κατοχή της πληροφορίες από τις οποίες απορρέει ότι υπήρξαν παράνομες ενισχύσεις, ανεξαρτήτως της πηγής τους, εξετάζει αμελλητί τις πληροφορίες αυτές.»

10 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κεφαλαίου III προβλέπει:

«Μετά την εξέταση της ενδεχόμενης ύπαρξης παράνομων ενισχύσεων, εκδίδεται απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφοι 2, 3 ή 4. Στην περίπτωση απόφασης για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας, η διαδικασία περατώνεται με απόφαση βάσει του άρθρου 7. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του κράτους μέλους με διαταγή παροχής πληροφοριών, η απόφαση αυτή λαμβάνεται με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες.»

11 Στο κεφάλαιο VI του κανονισμού 659/1999, με τίτλο «Ενδιαφερόμενα μέρη», το άρθρο 20 ορίζει:

«1. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις σύμφωνα με το άρθρο 6 έπειτα από απόφαση της Επιτροπής να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας. Σε κάθε ενδιαφερόμενο μέρος που έχει υποβάλει παρατηρήσεις και σε κάθε δικαιούχο ατομικής ενίσχυσης, αποστέλλεται αντίγραφο της απόφασης που έλαβε η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 7.

2. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να ενημερώσει την Επιτροπή για τεκμαιρόμενη παράνομη ενίσχυση και τεκμαιρόμενη καταχρηστική εφαρμογή ενίσχυσης. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι, βάσει των πληροφοριών που διαθέτει, δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να εξετάσει την περίπτωση, ενημερώνει σχετικά το ενδιαφερόμενο μέρος. Εφόσον η Επιτροπή λάβει απόφαση για υπόθεση που αφορά το αντικείμενο

της παρασχεθείσας πληροφορίας, αποστέλλει αντίγραφο της απόφασης αυτής στο ενδιαφερόμενο μέρος.

3. Κάθε ενδιαφερόμενο μέρος λαμβάνει, κατόπιν αιτήσεώς του, αντίγραφο κάθε απόφασης που λαμβάνεται δυνάμει των άρθρων 4 και 7, του άρθρου 10 παράγραφος 3 και του άρθρου 11.»

12 Σύμφωνα με το άρθρο 25 του κανονισμού 659/1999:

«Οι αποφάσεις που λαμβάνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια II, III, IV, V και VII απευθύνονται στο οικείο κράτος μέλος. [...]»

Ιστορικό της διαφοράς

13 Το Πρωτοδικείο εκθέτει, με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη, το ιστορικό της διαφοράς ως εξής:

«1 Τον Οκτώβριο του 2001, οι ελληνικές αρχές κίνησαν διαδικασία συνάψεως δημοσίας συμβάσεως για την παραχώρηση του 49 % του κεφαλαίου του καζίνου Mont Parnès. Στη διαδικασία μετέσχον δύο υποψήφιοι, η κοινοπραξία Καζίνο Αττικής και η Hyatt Consortium. Κατόπιν διαδικασίας η οποία καταγγέλλεται ως παράνομη, η σύμβαση κατακυρώθηκε στην Hyatt Consortium.

2 Η Εγνατία ΑΕ, την οποία η [Αθηναϊκή Τεχνική] διαδέχθηκε, κατόπιν συγχωνεύσεως, ως μέλος της κοινοπραξίας Καζίνο Αττικής, υπέβαλε καταγγελίες στη

Γενική Διεύθυνση (στο εξής: ΓΔ) “Εσωτερική Αγορά” και στη ΓΔ “Ανταγωνισμός” της Επιτροπής. Από την πρώτη ζητούνταν να κρίνει τη νομιμότητα της [διαδικασίας με αντικείμενο την παραχώρηση του 49 % του κεφαλαίου του καζίνου Mont Parnès] βάσει του κοινοτικού δικαίου περί δημοσίων συμβάσεων, ενώ στη δεύτερη καταγγέλθηκε η χορήγηση κρατικής ενισχύσεως στην Hyatt Consortium στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας.

- 3 Με έγγραφο της 15ης Ιουλίου 2003, η ΓΔ “Ανταγωνισμός” υπενθύμισε στην [Αθηναϊκή Τεχνική] ότι, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθεί κατά την έκδοση αποφάσεων, η παραχώρηση δημόσιου αγαθού στο πλαίσιο διαδικασίας υποβολής προσφορών δεν συνιστά κρατική ενίσχυση, εφόσον η διαδικασία διεξάγεται κατά τρόπο διαφανή και χωρίς δυσμενείς διακρίσεις. Την ενημέρωσε ότι, ως εκ τούτου, δεν θα εκφέρει γνώμη προτού η ΓΔ “Εσωτερική Αγορά” ολοκληρώσει την εξέταση της διαδικασίας συνάψεως της επίμαχης δημοσίας συμβάσεως.
- 4 Με ηλεκτρονική επιστολή της 28ης Αυγούστου 2003, ο εκπρόσωπος της [Αθηναϊκής Τεχνικής] διευκρίνισε, κατ’ ουσίαν, ότι η καταγγελία περί κρατικής ενισχύσεως αφορούσε διαφορετικά στοιχεία της διαδικασίας συνάψεως δημοσίας συμβάσεως και ότι, συνεπώς, οι υπηρεσίες της ΓΔ “Ανταγωνισμός” δεν πρέπει να αναμένουν τα συμπεράσματα της ΓΔ “Εσωτερική Αγορά”.
- 5 Με έγγραφο της 16ης Σεπτεμβρίου 2003, οι υπηρεσίες της ΓΔ “Ανταγωνισμός” επανέλαβαν όσα είχαν διατυπώσει με το έγγραφο της 15ης Ιουλίου 2003, ζητώντας, πάντως, από την [Αθηναϊκή Τεχνική] να τους διαβιβάσει πρόσθετα στοιχεία για οποιαδήποτε ενίσχυση δεν σχετίζεται με τη διαδικασία δημοπρατήσεως του καζίνου.
- 6 Με έγγραφα της 22ας Ιανουαρίου και της 4ης Αυγούστου 2004, οι υπηρεσίες της ΓΔ “Εσωτερική Αγορά” ενημέρωσαν την [Αθηναϊκή Τεχνική] ότι δεν θα συνέχιζαν την εξέταση των δύο καταγγελιών που τους είχε υποβάλει.»

- 14 Εν συνεχεία, η Επιτροπή απέστειλε στην Αθηναϊκή Τεχνική το επίμαχο έγγραφο, το οποίο έχει ως εξής:

«Αναφέρομαι στην ερώτηση που υποβάλατε τηλεφωνικώς σχετικά με το αν η Επιτροπή συνεχίζει την έρευνά της επί της προαναφερθείσας υποθέσεως ή αν η υπόθεση αυτή έχει τεθεί στο αρχείο.

Με έγγραφο της 16ης Σεπτεμβρίου 2003, η Επιτροπή σας ενημέρωσε ότι, βάσει των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει, δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι να συνεχιστεί η έρευνα επί της υποθέσεως αυτής (δυνάμει του άρθρου 20 του [κανονισμού 659/1999]).

Ελλείψει συμπληρωματικών στοιχείων που να δικαιολογούν τη συνέχιση της έρευνας, η Επιτροπή έθεσε την υπόθεση στο αρχείο στις 2 Ιουνίου 2004.»

Η προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη

- 15 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου η Αθηναϊκή Τεχνική άσκησε προσφυγή με αίτημα την ακύρωση της προαναφερθείσας στη σκέψη 1 αποφάσεως της Επιτροπής, η οποία της γνωστοποιήθηκε με το επίμαχο έγγραφο.
- 16 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 21 Απριλίου 2005, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου δυνάμει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, την οποία το εν λόγω δικαστήριο δέχθηκε με την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη.

17 Βάσει του κανονισμού 659/1999, το Πρωτοδικείο επισήμανε ότι οι σχετικές με κρατικές ενισχύσεις αποφάσεις της Επιτροπής απευθύνονται στα κράτη μέλη.

18 Εν συνεχεία, με τις σκέψεις 29 έως 31 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, έκρινε:

«29 Εν προκειμένω, το [επίμαχο] έγγραφο απευθυνόταν μόνο στην [Αθηναϊκή Τεχνική] και την ενημέρωνε, σύμφωνα με το άρθρο 20 του κανονισμού 659/1999, ότι, βάσει των στοιχείων που διαθέτει, η Επιτροπή κρίνει ότι δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για να εξετάσει την περίπτωση που τέθηκε υπόψη της με την καταγγελία. Στο [επίμαχο έγγραφο], η Επιτροπή ανέφερε, εν συνεχεία, ότι, ελλείψει συμπληρωματικών στοιχείων που να δικαιολογούν τη συνέχιση της έρευνας, η Επιτροπή έθεσε την καταγγελία της [Αθηναϊκής Τεχνικής] στο αρχείο στις 2 Ιουνίου 2004. Επομένως, η Επιτροπή δεν έλαβε οριστικώς θέση σχετικά με τον χαρακτηρισμό του καταγγελλόμενου από την [Αθηναϊκή Τεχνική] μέτρου ούτε σχετικά με τη συμβατότητά του με την κοινή αγορά.

30 Κατά συνέπεια, το [επίμαχο] έγγραφο δεν συνιστά απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 25 του κανονισμού 659/1999 και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Επομένως, δεν μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.

31 Πρέπει να αναφερθεί ότι η [Αθηναϊκή Τεχνική] δεν μπορεί να υποστηρίξει ότι ο χαρακτηρισμός του εγγράφου με το οποίο απορρίφθηκε η καταγγελία ως μη δυνάμενου να προσβληθεί στερεί από τους διοικούμενους την πρόσβαση στην κοινοτική δικαιοσύνη, διότι ο καταγγέλλων μπορεί να προσκομίσει πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία, προς στήριξη της καταγγελίας του. Συγκεκριμένα, αν τα στοιχεία αυτά είναι επαρκή, η Επιτροπή υποχρεούται να λάβει θέση επί του επίμαχου μέτρου, εκδίδοντας απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999, παρέχοντας έτσι στον καταγγέλλοντα τη δυνατότητα να ασκήσει προσφυγή περί ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Εξάλλου, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, ο καταγγέλλων έχει επίσης τη δυνατότητα να ασκήσει προσφυγή κατά παραλείψεως δυνάμει του άρθρου 232, τρίτο εδάφιο, ΕΚ.»

- 19 Τέλος, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η σχετική με τις κρατικές ενισχύσεις διαδικασία δεν μπορεί να εξομοιωθεί με εκείνη που ισχύει στον τομέα του ανταγωνισμού. Αντιθέτως προς τα άρθρα 81 ΕΚ και 82 ΕΚ, ο κανονισμός 659/1999 δεν παρέχει στους καταγγέλλοντες κανένα δικαίωμα προ της κινήσεως της επίσημης διαδικασίας έρευνας.

Αιτήματα των διαδίκων

- 20 Με την αίτηση αναιρέσεως η Αθηναϊκή Τεχνική ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη,
- να δεχθεί τα αιτήματα που είχε υποβάλει πρωτοδίκως και
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

- 21 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως ως αβάσιμη και
- να καταδικάσει την Αθηναϊκή Τεχνική στα δικαστικά έξοδα.

22 Η Athens Resort Casino ΑΕ Συμμετοχών ζητεί από το Δικαστήριο:

- να απορρίψει την αίτηση αναίρεσεως και
- να καταδικάσει την Αθηναϊκή Τεχνική στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναίρεσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 23 Η Αθηναϊκή Τεχνική υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη πάσχει πλάνη περί το δίκαιο, διότι το Πρωτοδικείο δεν χαρακτήρισε την προαναφερθείσα στη σκέψη 1 πράξη ως «απόφαση». Η Αθηναϊκή Τεχνική προβάλλει ότι η διατύπωση οριστικής και αιτιολογημένης θέσεως επί του χαρακτηρισμού καταγγελλομένης κρατικής ενισχύσεως, όπως στην κρινόμενη περίπτωση, συνιστά «απόφαση» κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.
- 24 Όσον αφορά, αφενός, τον οριστικό χαρακτήρα της θέσεως που διατυπώθηκε με το επίμαχο έγγραφο, η Αθηναϊκή Τεχνική προβάλλει ότι ο χαρακτήρας αυτός δεν αναιρείται λόγω της δυνατότητάς της να προσκομίσει νέα στοιχεία μετά την έκδοση της ως άνω πράξεως.
- 25 Όσον αφορά, αφετέρου, τον αιτιολογημένο χαρακτήρα του επίμαχου εγγράφου, η Αθηναϊκή Τεχνική φρονεί ότι η Επιτροπή εξέδωσε εμμέσως αιτιολογημένη απόφαση σχετική με τον χαρακτηρισμό των καταγγελλομένων κρατικών ενισχύσεων. Συγκεκριμένα, η αιτιολογία προκύπτει από το πλαίσιο εντός του οποίου εκδόθηκε το

επίμαχο έγγραφο. Επομένως, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, διότι προσκολλήθηκε στη διατύπωση του εγγράφου αυτού, και όχι στο πλαίσió του. Η Αθηναϊκή Τεχνική υποστηρίζει ότι η Επιτροπή κατάρτισε σκοπίμως το επίμαχο έγγραφο κατά τρόπο λακωνικό, για να μην υποχρεωθεί να επισημάνει τυχόν παραβάσεις της σχετικής με τις δημόσιες συμβάσεις νομοθεσίας.

26 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο χαρακτηρισμός του επίμαχου εγγράφου στηρίζεται στο άρθρο 20, παράγραφος 2, του κανονισμού 659/1999, κατά το οποίο ο μηχανισμός εκδόσεως αποφάσεως είναι δυνατόν να μην κινηθεί όταν δεν υφίστανται σοβαρά και τεκμηριωμένα στοιχεία. Κατά την Επιτροπή, από το άρθρο 25 του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι οι σχετικές με κρατικές ενισχύσεις αποφάσεις της απευθύνονται στα κράτη μέλη. Προβάλλει ότι η διάκριση μεταξύ αποφάσεων και ενημερωτικών εγγράφων στηρίζεται σε πάγια νομολογία του Πρωτοδικείου. Ένα ενημερωτικό έγγραφο, όπως το επίμαχο, δεν παράγει δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα και, συνεπώς, δεν μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως.

27 Εξάλλου, η Επιτροπή θεωρεί ότι, ελλείψει αιτιολογίας, το επίμαχο έγγραφο πρέπει να θεωρηθεί ως ανυπόστατη απόφαση, μη παράγουσα, ως τοιαύτη, έννομα αποτελέσματα και, επομένως, μη δυνάμενη να βλάψει την Αθηναϊκή Τεχνική. Επίσης, η Επιτροπή θεωρεί αλυσιτελές το επιχείρημα της εταιρίας αυτής ότι το επίμαχο έγγραφο είναι αιτιολογημένο, καθώς δεν αμφισβητείται η διάκριση μεταξύ αποφάσεων και ενημερωτικών εγγράφων. Υποστηρίζει ότι η Αθηναϊκή Τεχνική άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά ενός απλού ενημερωτικού εγγράφου, προκειμένου να καταστρατηγήσει το απρόσβλητο της αρνήσεως της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία λόγω παραβάσεως κατά κράτους μέλους.

28 Κατά την Athens Resort Casino ΑΕ Συμμετοχών, το επίμαχο έγγραφο δεν συνιστά απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 25 του κανονισμού 659/1999 και δεν παράγει έννομα αποτελέσματα. Από τα άρθρα 20 και 25 του κανονισμού αυτού προκύπτει ότι τα ανεπίσημα έγγραφα αποστέλλονται στους ενδιαφερομένους και δεν αποτελούν πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ. Επομένως, το επίμαχο έγγραφο δεν μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή δυνάμει του άρθρου αυτού.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

29 Αποτελεί πάγια νομολογία ότι προσφυγή ακυρώσεως κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ μπορεί να ασκηθεί κατά οποιασδήποτε πράξεως των θεσμικών οργάνων, ανεξαρτήτως της φύσεως ή της μορφής της, η οποία σκοπεύει στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων, ικανών να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική του κατάσταση (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 11ης Νοεμβρίου 1981, 60/81, IBM κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 2639, σκέψη 9, της 6ης Απριλίου 2000, C-443/97, Ισπανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-2415, σκέψη 27, καθώς και της 12ης Σεπτεμβρίου 2006, C-131/03 P, Reynolds Tobacco κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-7795, σκέψη 54).

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις επί του αντικείμενου της προσφυγής ακυρώσεως που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου

30 Προκαταρκτικώς, πρέπει να τονιστεί ότι αντικείμενο της προσφυγής ακυρώσεως της Αθηναϊκής Τεχνικής δεν είναι το επίμαχο έγγραφο αυτό καθαυτό. Συγκεκριμένα, από το δικόγραφο της πρωτόδικης δίκης προκύπτει ότι η Αθηναϊκή Τεχνική ζήτησε «την ακύρωση της αποφάσεως της Γενικής Διεύθυνσης “Ανταγωνισμός” να θέσει στο αρχείο την καταγγελία της προσφεύγουσας σχετικά με κρατική ενίσχυση που χορήγησε η Ελληνική Δημοκρατία στην κοινοπραξία της Hyatt Regency στο πλαίσιο της δημόσιας σύμβασης “καζίνο Mont Parnès”» (στο εξής: προσβαλλόμενη πράξη). Η εν λόγω προσβαλλόμενη πράξη γνωστοποιήθηκε στην Αθηναϊκή Τεχνική με το επίμαχο έγγραφο. Επομένως, το έγγραφο αυτό αποτελεί απλώς την πράξη διά της οποίας η Αθηναϊκή Τεχνική έλαβε γνώση της προσβαλλόμενης πράξεως και από την ημερομηνία της οποίας άρχισε η προθεσμία ασκήσεως προσφυγής σύμφωνα με το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ.

31 Σημειωτέον, εν συνεχεία, ότι η Αθηναϊκή Τεχνική ζήτησε την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξεως, διότι εκδόθηκε βάσει του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ, χωρίς η Επιτροπή να έχει προηγουμένως κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, στο πλαίσιο της οποίας η αναιρεσείουσα θα μπορούσε να υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

32 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει, καταρχάς, να διευκρινιστεί η φύση των πράξεων που προηγούνται της εν λόγω επίσημης διαδικασίας έρευνας και, στη συνέχεια, να εξεταστεί αν το Πρωτοδικείο καλώς διαπίστωσε ότι η προσβαλλόμενη πράξη σκοπεί στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων, ικανών να θίξουν τα συμφέροντα της Αθηναϊκής Τεχνικής, μεταβάλλοντας χαρακτηριστικώς τη νομική κατάστασή της.

Σχετικά με τη φύση των πράξεων που εκδίδονται κατά το πέρας της προκαταρκτικής έρευνας των κρατικών ενισχύσεων

33 Στο πλαίσιο της διαδικασίας ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να γίνεται διάκριση μεταξύ, αφενός, της διαδικασίας προκαταρκτικής έρευνας των ενισχύσεων, η οποία θεσπίστηκε με το άρθρο 88, παράγραφος 3, ΕΚ, διέπεται από τα άρθρα 4 και 5 του κανονισμού 659/1999 και έχει ως μοναδικό σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να σχηματίσει μια πρώτη γνώμη επί της συμβατότητας, εν όλω ή εν μέρει, της επίμαχης ενισχύσεως και, αφετέρου, αυτής καθαυτής της διαδικασίας έρευνας που προβλέπεται στο άρθρο 88, παράγραφος 2, ΕΚ, διέπεται από τα άρθρα 6 και 7 του εν λόγω κανονισμού και έχει ως σκοπό να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να διαφωτισθεί πλήρως εφ' όλων των στοιχείων της υποθέσεως (βλ., σχετικά, αποφάσεις της 19ης Μαΐου 1993, C-198/91, Cook κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-2487, σκέψη 22, της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. I-3203, σκέψη 16, και της 15ης Απριλίου 2008, C-390/06, Nuona Agricast, Συλλογή 2008, σ. I-2577, σκέψη 57).

34 Η διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ καθίσταται απαραίτητη εφόσον η Επιτροπή αντιμετωπίζει σοβαρές δυσχέρειες προκειμένου να κρίνει αν μια ενίσχυση είναι συμβατή με την κοινή αγορά. Συνεπώς, η Επιτροπή μπορεί να αρκεστεί στην προκαταρκτική έρευνα του άρθρου 88, παράγραφος 3, ΕΚ και να λάβει ευνοϊκή απόφαση για κάποια ενίσχυση, μόνον αν είναι σε θέση να σχηματίσει την πεποίθηση, μετά από μια πρώτη εξέταση, ότι η εν λόγω ενίσχυση είναι συμβατή με την κοινή αγορά. Αντιθέτως, αν, από την πρώτη αυτή εξέταση, η Επιτροπή σχηματίσει αντίθετη γνώμη ή δεν μπορέσει να υπερβεί όλες τις δυσχέρειες που ανέκυψαν κατά την κρίση της συμβατότητας της εν λόγω ενισχύσεως με την κοινή αγορά, τότε οφείλει να συγκεντρώσει όλες τις αναγκαίες γνώμες και να κινήσει προς τούτο τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσες αποφάσεις Cook κατά Επιτροπής, σκέψη 29, και Matra κατά Επιτροπής, σκέψη 33, καθώς και απόφαση της 2ας Απριλίου 1998, C-367/95 P, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, Συλλογή 1998, σ. I-1719, σκέψη 39).

- 35 Μόνο στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, σκοπός της οποίας είναι να διαφωτιστεί πλήρως η Επιτροπή εφ' όλων των στοιχείων της υποθέσεως, προβλέπει η Συνθήκη υποχρέωση της Επιτροπής να ζητήσει από τους ενδιαφερομένους να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους (προπαρατεθείσες αποφάσεις Cook κατά Επιτροπής, σκέψη 22, Matra κατά Επιτροπής, σκέψη 16, καθώς και απόφαση της 13ης Δεκεμβρίου 2005, C-78/03 P, Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, Συλλογή 2005, σ. I-10737, σκέψη 34).
- 36 Όταν η Επιτροπή, χωρίς να κινήσει την επίσημη διαδικασία έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, διαπιστώνει, με απόφαση βάσει της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου και του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999, ότι ένα κρατικό μέτρο δεν συνιστά ενίσχυση μη συμβατή με την κοινή αγορά, εκείνοι υπέρ των οποίων έχουν τεθεί οι διαδικαστικές αυτές εγγυήσεις μπορούν να επιτύχουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την απόφαση αυτή της Επιτροπής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή. Για τους λόγους αυτούς, ο κοινοτικός δικαστής κρίνει παραδεκτή την προσφυγή ακυρώσεως που ασκεί ενδιαφερόμενος κατά την έννοια του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ με αίτημα την ακύρωση τέτοιας αποφάσεως, όταν ο προσφεύγων επιδιώκει, με την άσκηση της προσφυγής του, να διασφαλίσει τα διαδικαστικά δικαιώματα που αντλεί από την τελευταία αυτή διάταξη (προπαρατεθείσες αποφάσεις Cook κατά Επιτροπής, σκέψεις 23 έως 26, Matra κατά Επιτροπής, σκέψεις 17 έως 20, Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, σκέψη 40, καθώς και Επιτροπή κατά Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum, σκέψη 35).
- 37 Εξάλλου, βάσει των άρθρων 10, παράγραφος 1, και 20, παράγραφος 2, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, ο εν λόγω ενδιαφερόμενος δύναται να προκαλέσει την κίνηση προκαταρκτικής έρευνας, διαβιβάζοντας πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με παράνομη κρατική ενίσχυση στην Επιτροπή, η οποία υποχρεούται να ερευνήσει αμελλητί την ύπαρξη ενισχύσεως και τη συμβατότητά της με την κοινή αγορά.
- 38 Οι ενδιαφερόμενοι, μολοντί δεν μπορούν να επικαλεστούν δικαιώματα άμυνας στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, έχουν εντούτοις το δικαίωμα να μετάσχουν σε αυτή σε βαθμό επαρκή λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης υποθέσεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 8ης Μαΐου 2008, C-49/05 P, Ferriere Nord κατά Επιτροπής, σκέψη 69).

- 39 Η συμμετοχή στην εν λόγω διαδικασία συνεπάγεται ότι η Επιτροπή, όταν ενημερώνει τους ενδιαφερομένους, σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, ότι δεν υφίστανται επαρκείς λόγοι για να αποφανθεί επί της συγκεκριμένης υποθέσεως, υποχρεούται επίσης, όπως επισήμανε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 101 των προτάσεών του, να τους επιτρέψει να υποβάλουν, εντός εύλογης προθεσμίας, συμπληρωματικές παρατηρήσεις.
- 40 Μετά την υποβολή παρατηρήσεων ή τη λήξη της εύλογης προθεσμίας, η Επιτροπή υποχρεούται, από το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού 659/1999, να περατώσει την προκαταρκτική έρευνα, εκδίδοντας απόφαση δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4, του κανονισμού αυτού, δηλαδή απόφαση διαπιστώνουσα ότι δεν υφίσταται ενίσχυση, απόφαση για τη μη διατύπωση αντιρρήσεων ή απόφαση για κίνηση επίσημης διαδικασίας έρευνας. Επομένως, το θεσμικό όργανο δεν επιτρέπεται να αδρανή κατά την προκαταρκτική έρευνα. Οφείλει είτε να προχωρήσει, σε εύθετο χρόνο, στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας είτε να θέσει την υπόθεση στο αρχείο, εκδίδοντας σχετική απόφαση (βλ., στο πλαίσιο της διαδικασίας επί υποθέσεων ανταγωνισμού, απόφαση της 18ης Μαρτίου 1997, C-282/95 Guérin automobiles κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1503, σκέψη 36). Σύμφωνα με το άρθρο 20, παράγραφος 2, τρίτη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, η Επιτροπή, οσάκις λαμβάνει απόφαση κατόπιν πληροφοριακών στοιχείων που προσκόμισε ενδιαφερόμενος, του αποστέλλει αντίγραφο της αποφάσεως αυτής.
- 41 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή δύναται να λάβει μια από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 4 του κανονισμού 659/1999 αποφάσεις χωρίς πάντως να τη χαρακτηρίσει ως εκδοθείσα δυνάμει της διατάξεως αυτής.
- 42 Συγκεκριμένα, από πάγια νομολογία σχετική με το παραδεκτό προσφυγής ακυρώσεως προκύπτει ότι για τον χαρακτηρισμό των προσβαλλομένων πράξεων σημασία έχει η ουσία της πράξεως και η βούληση του συντάκτη της. Συναφώς, αποτελούν, κατ' αρχήν, πράξεις δυνάμενες να προσβληθούν τα μέτρα με τα οποία καθορίζεται οριστικώς η θέση της Επιτροπής κατά το πέρας της διοικητικής διαδικασίας και τα οποία παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα του προσφεύγοντος, όχι όμως και τα ενδιάμεσα μέτρα που κατατείνουν στην προετοιμασία της τελικής αποφάσεως χωρίς να παράγουν τέτοια αποτελέσματα (βλ., συναφώς, αποφάσεις IBM κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 9 και 10, καθώς και της 22ας Ιουνίου 2000, C-147/96, Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-4723, σκέψεις 26 και 27).

- 43 Αντιθέτως, η μορφή των πράξεων ή των αποφάσεων είναι καταρχήν αδιάφορη όσον αφορά το παραδεκτό της προσφυγής ακυρώσεως (βλ., συναφώς, αποφάσεις IBM κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 9, και της 7ης Ιουλίου 2005, C-208/03 P, Le Pen κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-6051, σκέψη 46).
- 44 Επομένως, δεν ενδιαφέρει, καταρχήν, όσον αφορά τον χαρακτηρισμό της οικείας πράξεως, το αν αυτή πληροί ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις, όπως το να έχει τιτλοφορηθεί κατάλληλα από τον συντάκτη της, να είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή να αναφέρει τις διατάξεις που απαρτίζουν τη νομική βάση της (βλ., σχετικά με την υποχρέωση αιτιολόγησης, απόφαση της 16ης Ιουνίου 1994, C-39/93 P, SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-2681, σκέψη 31). Δεν έχει, επομένως, σημασία το αν η συγκεκριμένη πράξη έχει χαρακτηριστεί ως «απόφαση» ή το αν αναφέρεται στο άρθρο 4, παράγραφοι 2, 3 ή 4, του κανονισμού 659/1999. Δεν έχει επίσης σημασία το ότι η Επιτροπή δεν την κοινοποίησε στο οικείο κράτος μέλος, κατά παράβαση του άρθρου 25 του κανονισμού αυτού, διότι το ελάττωμα αυτό δεν μεταβάλλει την ουσία της εν λόγω πράξεως (βλ., σχετικά, απόφαση της 20ής Μαρτίου 1997, C-57/95, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. I-1627, σκέψη 22).
- 45 Σε αντίθετη περίπτωση, η Επιτροπή θα μπορούσε να αποφύγει τον έλεγχο του κοινοτικού δικαστή απλώς διά της μη τηρήσεως τέτοιων τυπικών προϋποθέσεων. Κατά τη νομολογία, πάντως, καθώς η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι κοινότητα δικαίου και οι πράξεις των θεσμικών οργάνων της ελέγχονται ως προς το αν είναι σύμφωνες με τη Συνθήκη ΕΚ, οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν την άσκηση προσφυγής ενώπιον του κοινοτικού δικαστή πρέπει να ερμηνεύονται, κατά το δυνατόν, κατά τρόπον ώστε η εφαρμογή τους να συμβάλλει στην επίτευξη του σκοπού της διασφάλισης αποτελεσματικής ένδικης προστασίας των δικαιωμάτων που οι πολίτες αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 25ης Ιουλίου 2002, C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2005, σ. I-6677, σκέψη 44, της 18ης Ιανουαρίου 2007, C-229/05 P, ΡΚΚ και ΚΝΚ κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2007, σ. I-439, σκέψη 109, καθώς και της 13ης Μαρτίου 2007, C-432/05, Unibet, Συλλογή 2007, σ. I-2271, σκέψεις 37 και 44).
- 46 Κατά συνέπεια, για να προσδιοριστεί αν μια πράξη σχετική με κρατικές ενισχύσεις συνιστά απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4 του κανονισμού 659/1999, πρέπει να εξεταστεί, λαμβανομένων υπόψη της ουσίας της πράξεως αυτής και της προθέσεως της Επιτροπής, αν, κατά το πέρας της προκαταρκτικής έρευνας, το εν λόγω θεσμικό όργανο καθόρισε οριστικά, με την εξεταζόμενη πράξη, τη θέση του σχετικά με το καταγγελλόμενο μέτρο και, επομένως, αν κατέληξε ότι το μέτρο αυτό συνιστά

ή όχι ενίσχυση, ότι δεν προκαλεί αμφιβολίες περί της συμβατότητάς του με την κοινή αγορά ή ότι προκαλεί τέτοιες αμφιβολίες.

Σχετικά με την προσβαλλόμενη πράξη

- 47 Όπως επισημάνθηκε με τη σκέψη 30 της παρούσας αποφάσεως, η Αθηναϊκή Τεχνική δεν προσέφυγε κατά του επίμαχου εγγράφου, καθώς αυτό έχει απλώς ενημερωτικό χαρακτήρα και την πληροφορεί περί της εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξεως. Αμφισβητεί ρητώς την πράξη αυτή.
- 48 Με το εν λόγω έγγραφο, η Επιτροπή επισήμανε, καταρχάς, στην Αθηναϊκή Τεχνική ότι με προηγούμενο έγγραφο, της 16ης Σεπτεμβρίου 2003, την είχε πληροφορήσει ότι, «βάσει των πληροφοριακών στοιχείων που διαθέτει, δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι να συνεχιστεί η έρευνα επί της υποθέσεως αυτής».
- 49 Το επίμαχο έγγραφο διευκρινίζει, στη συνέχεια, ότι, «[ελλείψει] συμπληρωματικών στοιχείων που να δικαιολογούν τη συνέχιση της έρευνας, η Επιτροπή έθεσε την υπόθεση στο αρχείο στις 2 Ιουνίου 2004».
- 50 Το προαναφερθέν έγγραφο της 16ης Σεπτεμβρίου 2003, εφόσον έχει την ίδια διατύπωση με το επίμαχο, αποτελεί προκαταρκτική πράξη κατά την έννοια του άρθρου 20, παράγραφος 2, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 659/1999, με την οποία η Επιτροπή τήρησε την υποχρέωση που υπέχει από τη διάταξη αυτή να ενημερώσει τον ενδιαφερόμενο ότι δεν σκοπεύει να εξετάσει την υπόθεση. Συνεπώς, η Αθηναϊκή Τεχνική είχε τη δυνατότητα να προσκομίσει στην Επιτροπή συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία.
- 51 Περαιτέρω, η φράση «ελλείψει συμπληρωματικών στοιχείων που να δικαιολογούν τη συνέχιση της έρευνας, η Επιτροπή έθεσε την υπόθεση στο αρχείο στις 2 Ιουνίου

2004» του επίμαχου εγγράφου δείχνει ότι, την ημέρα εκείνη, η Επιτροπή όντως εξέδωσε πράξη με την οποία έθεσε την υπόθεση στο αρχείο, ήτοι την προσβαλλόμενη πράξη.

- 52 Από την ουσία της πράξεως αυτής και την πρόθεση της Επιτροπής προκύπτει ότι το θεσμικό όργανο αποφάσισε να περατώσει την προκαταρκτική έρευνα που κινήθηκε κατόπιν της καταγγελίας της Αθηναϊκής Τεχνικής. Με την εν λόγω πράξη, η Επιτροπή έκρινε ότι από την έρευνα δεν κατέστη δυνατή η διαπίστωση κρατικής ενισχύσεως κατά την έννοια του άρθρου 87 ΕΚ και αρνήθηκε εμμέσως να κινήσει τη διαδικασία του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ (βλ., συναφώς, απόφαση Επιτροπή κατά Sytraval και Brink's France, προπαρατεθείσα, σκέψη 47).
- 53 Εξάλλου, από τη νομολογία που παρατίθεται στη σκέψη 36 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι, σε μια τέτοια περίπτωση, εκείνοι υπέρ των οποίων έχουν τεθεί οι προβλεπόμενες από τη διάταξη αυτή διαδικαστικές εγγυήσεις μπορούν να επιτύχουν την τήρησή τους μόνον αν έχουν τη δυνατότητα να αμφισβητήσουν την απόφαση αυτή ενώπιον του κοινοτικού δικαστή σύμφωνα με το άρθρο 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται τόσο σε περίπτωση που η Επιτροπή αποφασίζει ότι η ενίσχυση είναι συμβατή με την κοινή αγορά όσο και σε περίπτωση που η Επιτροπή αποκλείει την ύπαρξη ενισχύσεως.
- 54 Η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορεί να χαρακτηριστεί προκαταρκτική ή προπαρασκευαστική, διότι, στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας, δεν θα επακολουθήσει άλλη πράξη δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως (βλ., συναφώς, μεταξύ άλλων, απόφαση SFEI κ.λπ. κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 28).
- 55 Αντιθέτως προς ό,τι έκρινε το Πρωτοδικείο, δεν ασκεί συναφώς επιρροή το γεγονός ότι ο ενδιαφερόμενος εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα να προσκομίσει στην Επιτροπή πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία, τα οποία μπορούν να την υποχρεώσουν να αναθεωρήσει τη θέση της σχετικά με το επίμαχο κρατικό μέτρο.
- 56 Συγκεκριμένα, η νομιμότητα αποφάσεως που ελήφθη κατά το πέρας της προκαταρκτικής έρευνας εκτιμάται μόνο σε συνάρτηση με τα πληροφοριακά στοιχεία που είχε στη διάθεσή της η Επιτροπή σε εκείνο το χρονικό σημείο (βλ. απόφαση Nuona

Agricast, προπαρατεθείσα, σκέψεις 54 έως 60), δηλαδή, εν προκειμένω, όταν εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη.

- 57 Αν ένας ενδιαφερόμενος προσκομίσει συμπληρωματικά πληροφοριακά στοιχεία αφού τεθεί η υπόθεση στο αρχείο, η Επιτροπή μπορεί, ενδεχομένως, να υποχρεωθεί να κινηθεί νέα διοικητική διαδικασία. Αντιθέτως, τα στοιχεία αυτά δεν επηρεάζουν την περάτωση της πρώτης προκαταρκτικής έρευνας.
- 58 Κατά συνέπεια, αντιθέτως προς ό,τι έκρινε το Πρωτοδικείο με τη σκέψη 29 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, η Επιτροπή έλαβε οριστικώς θέση επί του αιτήματος που της υπέβαλε η Αθηναϊκή Τεχνική να διαπιστώσει παράβαση των άρθρων 87 ΕΚ και 88 ΕΚ.
- 59 Τέλος, όπως ειπώθηκε στη σκέψη 44 της παρούσας απόφασης, δεν έχει σημασία για τον χαρακτηρισμό της προσβαλλόμενης πράξεως το ότι η Επιτροπή δεν την κοινοποίησε στο οικείο κράτος μέλος, το ότι δεν την χαρακτήρισε ως «απόφαση» και το ότι δεν αναφέρθηκε στο άρθρο 4 του κανονισμού 659/1999.
- 60 Συναφώς, από την εξέλιξη της διοικητικής διαδικασίας, όπως αυτή περιγράφεται, μεταξύ άλλων, στη σκέψη 6 της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως, προκύπτει ότι η θέση της Επιτροπής ήταν ότι το επίμαχο κρατικό μέτρο δεν συνιστά κρατική ενίσχυση. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη πρέπει να χαρακτηριστεί ως απόφαση κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 2, του κανονισμού 659/1999, σε συνδυασμό με τα άρθρα 13, παράγραφος 1, και 20, παράγραφος 2, τρίτη περίοδος, του κανονισμού αυτού.
- 61 Δεδομένου ότι, λόγω της πράξεως αυτής, δεν κατέστη δυνατόν να υποβάλει η Αθηναϊκή Τεχνική παρατηρήσεις στο πλαίσιο της επίσημης διαδικασίας έρευνας του άρθρου 88, παράγραφος 2, ΕΚ, η πράξη αυτή παρήγαγε δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα ικανά να θίξουν τα συμφέροντα της εταιρίας αυτής.

62 Συνεπώς, η προσβαλλόμενη πράξη αποτελεί πράξη δυνάμενη να προσβληθεί κατά την έννοια του άρθρου 230 ΕΚ.

Σχετικά με την αναίρεση της αναιρεσιβαλλομένης διατάξεως

63 Απ' όλα τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, κρίνοντας ότι η Αθηναϊκή Τεχνική άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά πράξεως μη παράγουσας έννομα αποτελέσματα και, επομένως, μη δυνάμενης να προσβληθεί με προσφυγή δυνάμει του άρθρου 230 ΕΚ.

64 Συνεπώς, η αναιρεσιβαλλόμενη διάταξη πρέπει να αναιρεθεί.

Επί της προσφυγής

65 Σύμφωνα με το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, το Δικαστήριο, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Πρωτοδικείου, μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση.

66 Το Δικαστήριο δεν μπορεί, σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας, να αποφανθεί επί της ουσίας της προσφυγής που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου. Συγκεκριμένα, τούτο θα προϋπέθετε εξέταση πραγματικών ζητημάτων βάσει στοιχείων που δεν κρίθηκαν από το Πρωτοδικείο ούτε συζητήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, πράγμα που σημαίνει ότι, στο στάδιο αυτό, η υπόθεση δεν είναι ώριμη προς εκδίκαση. Αντιθέτως, το Δικαστήριο διαθέτει τα στοιχεία που είναι απαραίτητα προκειμένου να αποφανθεί τελεσιδικώς επί της ενστάσεως απαραδέκτου που προέβαλε πρωτοδίκως η Επιτροπή (βλ. απόφαση της 15ης Μαΐου 2003, C-193/01 P, Πιτσιόρλας κατά Συμβουλίου και ΕΚΤ, Συλλογή 2003, σ. I-4837, σκέψη 32).

- 67 Εκτός της ενστάσεως απαραδέκτου την οποία η Επιτροπή αντλεί από το ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν μπορεί να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως και η οποία απορρίφθηκε για τους λόγους που παρατίθενται στις σκέψεις 33 έως 61 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή προβάλλει ότι η Αθηναϊκή Τεχνική άσκησε την προσφυγή εκπρόθεσμα.
- 68 Υπενθυμίζεται, καταρχάς, ότι, κατά το άρθρο 230, πέμπτο εδάφιο, ΕΚ, οι προβλεπόμενες στο άρθρο αυτό προσφυγές ασκούνται εντός δύο μηνών, υπολογιζομένων, κατά περίπτωση, από τη δημοσίευση της πράξεως, την κοινοποίησή της στον προσφεύγοντα ή, ελλείψει δημοσιεύσεως ή κοινοποιήσεως, από την ημέρα κατά την οποία ο προσφεύγων έλαβε γνώση της πράξεως. Κατά το άρθρο 102, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, η προθεσμία αυτή πρέπει, εν προκειμένω, να παρεκταθεί λόγω αποστάσεως κατά δέκα ημέρες κατ' αποκοπή.
- 69 Δεν αμφισβητείται ότι η προσβαλλόμενη πράξη δεν δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ούτε κοινοποιήθηκε στην Αθηναϊκή Τεχνική και, ως εκ τούτου, η προθεσμία των δύο μηνών και δέκα ημερών αρχίζει, ως προς την εν λόγω εταιρία, από την ημέρα κατά την οποία αυτή έλαβε πλήρη γνώση της πράξεως αυτής, δηλαδή αφότου περιήλθε σε αυτή το επίμαχο έγγραφο.
- 70 Περαιτέρω, από τη νομολογία προκύπτει ότι απόκειται στον διάδικο που επικαλείται το εκπρόθεσμο της προσφυγής να αποδείξει πότε άρχισε η προθεσμία ασκήσεως της προσφυγής (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 5ης Ιουνίου 1980, 108/79, Belfiore κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 233, σκέψη 7, και της 23ης Οκτωβρίου 2007, C-403/05, Κοινοβούλιο κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I-9045, σκέψη 35).
- 71 Εν προκειμένω, η Αθηναϊκή Τεχνική απέστειλε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου τηλεομοιοτυπία του δικογράφου της προσφυγής στις 11 Φεβρουαρίου 2005 και το πρωτότυπο στις 18 Φεβρουαρίου 2005. Επειδή η τελευταία σελίδα της τηλεομοιοτυπίας δεν ήταν απολύτως όμοια με το πρωτότυπο, η Γραμματεία του Πρωτοδικείου έκρινε ότι η τηλεομοιοτυπία δεν αποτελεί πιστό αντίγραφο του πρωτοτύπου.
- 72 Δεν είναι απαραίτητο να εξεταστεί αν η Αθηναϊκή Τεχνική κατέθεσε νομοτύπως το δικόγραφό της στις 11 Φεβρουαρίου 2005. Συγκεκριμένα, ακόμη και αν ληφθεί υπόψη η ημερομηνία κατά την οποία το πρωτότυπο του δικογράφου περιήλθε στο Πρωτοδικείο, η προσφυγή της Αθηναϊκής Τεχνικής κατά της προσβαλλόμενης

πράξεως είναι σε κάθε περίπτωση παραδεκτή, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή έλαβε το επίμαχο έγγραφο στις 8 Δεκεμβρίου 2004 ή αργότερα.

- 73 Επ' αυτού, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το επίμαχο έγγραφο διαβιβάστηκε στην Αθηναϊκή Τεχνική το αργότερο στις 6 Δεκεμβρίου 2004 και ότι, ως εκ τούτου, δεν τηρήθηκε η σχετική προθεσμία. Προβάλλει, συναφώς, ότι απέστειλε το έγγραφο αυτό είτε την ημέρα της καταρτίσεώς του είτε την επομένη και ότι το ταχυδρομείο πρέπει να το παρέδωσε στην Αθηναϊκή Τεχνική το αργότερο την τρίτη ημέρα μετά την αποστολή του.
- 74 Ωστόσο, επισημαίνεται ότι η Επιτροπή δεν απέστειλε το επίμαχο έγγραφο με συστημένη επιστολή ούτε ζήτησε αποδεικτικό της παραλαβής του.
- 75 Κατά συνέπεια, δεν προσκομίζει στο Δικαστήριο στοιχεία που να αποδεικνύουν ποια ημέρα παρέδωσε το επίμαχο έγγραφο στο ταχυδρομείο.
- 76 Ομοίως, η Επιτροπή δεν απέδειξε τον ισχυρισμό της ότι το ταχυδρομείο παρέδωσε το έγγραφο στην Αθηναϊκή Τεχνική το αργότερο την τρίτη ημέρα από της αποστολής του.
- 77 Επομένως, η Επιτροπή δεν αποδεικνύει ότι η Αθηναϊκή Τεχνική έλαβε το επίμαχο έγγραφο το αργότερο στις 6 Δεκεμβρίου 2004. Αρκείται σε επιχειρήματα τα οποία αποτελούν απλές εικασίες και δεν συνιστούν αποδείξεις (βλ. απόφαση της 11ης Μαΐου 1989, 193/87 και 194/87, Maurissen και Union syndicale κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1987, σ. 1045, σκέψη 47).
- 78 Υπό τις συνθήκες αυτές, είναι απορριπτέα η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή.

Επί των δικαστικών εξόδων

79 Αναπέμποντας την υπόθεση στο Πρωτοδικείο, το Δικαστήριο επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα της αναιρετικής διαδικασίας.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) **Αναιρεί τη διάταξη του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 26ης Σεπτεμβρίου 2006, T-94/05, Αθηναϊκή Τεχνική κατά Επιτροπής.**
- 2) **Απορρίπτει την ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.**
- 3) **Αναπέμπει την υπόθεση στο Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί των αιτημάτων της Αθηναϊκής Τεχνικής ΑΕ περί ακυρώσεως της αποφάσεως της Επιτροπής της 2ας Ιουνίου 2004 να θέσει στο αρχείο την καταγγελία της περί κρατικής ενισχύσεως που χορήγησε η Ελληνική Δημοκρατία στην κοινοπραξία Hyatt Regency στο πλαίσιο της αναθέσεως της δημόσιας συμβάσεως με αντικείμενο την παραχώρηση του 49 % του κεφαλαίου του καζίνο Mont Parnès.**
- 4) **Επιφυλάσσεται ως προς τα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)